

Väike viktoriin – Põltsamaa gümnaasium

1. Miks nimetati Põltsamaad Oberpahleniks? 2p

.....

2. Millise Eesti muinasmaakonnaga on seotud Põltsamaa lähedane ala? 1p

.....

3. 1950–1962 oli Eesti haldusjaotuse üheks üksuseks Põltsamaa rajoon. Milliste praeguste maakondade osasid hõlmas Põltsamaa rajoon? 2p

.....

4. Põltsamaa piirkonnas esineb märkimisväärsel hulgal *nurme* nimelisi kohanimesid. Kuidas seda seletada? 1p

.....

5. Põltsamaa ümbruses on talukaevude vees suur nitraatide sisaldus. Millega seda seletada? 2p

.....

6. Põltsamaa ümbruses on palju põllumaad, aga väga vähe kraavisid. Miks pole olnud vaja teha põllumaade kuivendamist? 2p

.....

7. Hilisel keskajal kujunes Põltsamaa Kesk-Eesti tuntud tööstuskeskuseks. Mis oli sel ajal tööstuse arengu peamine tegur Põltsamaal? 1p

.....

8. Võrreldes enamike Eesti jõgedega on Põltsamaa jõgi kuival ajal suhteliselt veerikas. Millega seda seletada? 1p

.....

9. Kuidas on Põltsamaa seotud Eesti sinimustvalge lipuga? 2p

.....

.....

10. Mida kujutab Põltsamaa uus logo? Lisa ka värvide selgitus. 2p

.....

.....

.....

.....

11. Miks on Põltsamaa jõel oleva ühe saare nimi Saunasaar? 2p

.....

.....

.....

12. Miks on sellel vanal Põltsamaa lossi fotol kolm torni? 2p

.....

.....

PÕLTSAMAA

Väike viktoriin – Põltsamaa

1. Miks nimetati Põltsamaad Oberpahleniks? 2p

Tõlkes Ülem-Paala, nimi tuleb Paala jõe nimest, mida kasutati Navesti jõe nimena, kuid ekslikult seostati Põltsamaa jõega.

2. Millise Eesti muinasmaakonnaga on seotud Põltsamaa lähedane ala? 1p

Mõhu (veidi lääne suunas kaNurmekund).

3. 1950–1962 oli Eesti haldusjaotuse üheks üksuseks Põltsamaa rajoon. Milliste praeguste maakondade osasid hõlmas Põltsamaa rajoon? 2p

Jõgeva, Viljandi ja Järva maakonna osad.

4. Põltsamaa piirkonnas esineb märkimisväärsel hulgal *nurme* nimelisi kohanimesid. Kuidas seda seletada? 1p

Põllumajandusmaa suure osatähtsusega juba muinasajast alates.

5. Põltsamaa ümbruses on talukaevude vees suur nitraatide sisaldus. Millega seda seletada? 2p

Intensiivne põllumajandus ja põhjavee väike reostuskaitstus

6. Põltsamaa ümbruses on palju põllumaad, aga väga vähe kraavisid. Miks pole olnud vaja teha põllumaade kuivendamist? 2p

Karstunud aluspõhja tõttu sademetevesi imbub kiiresti maa sisse.

7. Hilisel keskajal kujunes Põltsamaa Kesk-Eesti tuntud tööstuskeskuseks. Mis oli sel ajal tööstuse arengu peamine tegur Põltsamaal? 1p

Põltsamaa jõe hüdroenergia kasutamine.

8. Võrreldes enamike Eesti jõgedega on Põltsamaa jõgi kuival ajal suhteliselt veerikas. Millega seda seletada? 1p

Põltsamaa jõgi saab suurel hulgal vett Pandivere allikatest.

9. Kuidas on Põltsamaa seotud Eesti sinimustvalge lipuga? 2p

Kunagise Põltsamaa kihelkonnakooli juhataja Gustav Beermanni tütar Emile Beeramann õmbles Eesti Üliõpilaste Seltsile esimese rahvustoonides lipu, mis õnnistati Otepää kirikus.

10. Mida kujutab Põltsamaa uus logo? Lisa ka värvide selgitus. 2p

Märk tervikuna kujutab krooni. Huvitav tõik Põltsamaa ajaloost on kahtlemata lühike periood, mil Põltsamaa oli residentsiks Liivimaa kuningale Magnusele.

Logost võib veel välja lugeda roosi koos roheliste kroonlehtedega ning jõge. See pool logost räägib võluvast rohelisest väikelinnast, mille märksõnadeks on roosid, jõgi, sillad, pargid, kaunis haljastus.

Sinine toon logos on valitud sama, mis Eesti lipul. Sellega viitab logo Põltsamaa olulisele kohale Eesti ärkamisajal.

11. Miks on Põltsamaa jõel oleva ühe saare nimi Saunasaar? 2p

Saarele olla Katariina II jaoks saun ehitatud; see võib küll nii olla, sest Põltsamaal elas mõnda aega tema poeg Aleksei Bobrinski. Praegu on saarel Põltsamaa Jahimeeste Seltsi maja.

12. Miks on sellel vanal Põltsamaa lossi fotol kolm torni? 2p

Lisaks lossi- ja kirikutornile oli torn ka väravahoonele, enne 1916. aastat.

Väike viktoriin – Põltsamaa 9 klass

1. Võrreldes enamike Eesti jõgedega on Põltsamaa jõgi kuival ajal suhteliselt veerikas. Millega seda seletada? 1p

.....

2. Miks nimetati Põltsamaad Oberpahleniks? 2p

.....

3. Millise Eesti muinasmaakonnaga on seotud Põltsamaa lähedane ala? 1p

.....

4. 1950–1962 oli Eesti haldusjaotuse üheks üksuseks Põltsamaa rajoon. Milliste praeguste maakondade osasid hõlmas Põltsamaa rajoon? 3p

.....

5. Põltsamaa piirkonnas esineb märkimisväärsel hulgal *nurme* nimelisi kohanimesid. Kuidas seda seletada? 2p

.....

6. Millise voorestikuga on seotud Põltsamaast lõuna-edela suunda jääv ala, kus esineb rohkesti *saare* lõpulisi kohanimesid? 1p

.....

7. Millise geoloogilise ajastu kivimeid kaevandatakse Põltsamaa ümbruse karjäärides? 1p

.....

8. Põltsamaa ümbruses on palju põllumaad, aga väga vähe kraavisid. Miks pole olnud vaja teha põllumaade kuivendamist? 2p

.....

8. Põltsamaast lõunapool tegutses kuni 20. sajandi alguseni mitu klaasivabrikut. Millega oli seotud vabrikute paiknemine selles piirkonnast? 2p

.....

9. Hilisel keskajal kujunes Põltsamaa Kesk-Eesti tuntud tööstuskeskuseks. Mis oli sel ajal tööstuse arengu peamine tegur Põltsamaal? 1p

.....

10. Kuidas on Põltsamaa seotud Eesti sinimustvalge lipuga? 2p

.....

.....

11. Mida kujutab Põltsamaa uus logo? Lisa ka värvide selgitus. 2p

.....

.....

.....

Väike viktoriin – Põltsamaa 9 klass

1. Võrreldes enamike Eesti jõgedega on Põltsamaa jõgi kuival ajal suhteliselt veerikas. Millega seda seletada? 1p

Põltsamaa jõgi saab suurel hulgal vett Pandivere allikatest.

2. Miks nimetati Põltsamaad Oberpahleniks? 2p

Tõlkes Ülem-Paala, nimi tuleb Paala jõe nimest, mida kasutati Navesti jõe nimena, kuid ekslikult seostati Põltsamaa jõega.

3. Millise Eesti muinasmaakonnaga on seotud Põltsamaa lähedane ala? 1p

Mõhu (veidi lääne suunas ka Nurmekund).

4. 1950–1962 oli Eesti haldusjaotuse üheks üksuseks Põltsamaa rajoon. Milliste praeguste maakondade osasid hõlmas Põltsamaa rajoon? 3p

Jõgeva, Viljandi ja Järva maakonna osad.

5. Põltsamaa piirkonnas esineb märkimisväärsel hulgal *nurme* nimelisi kohanimesid. Kuidas seda seletada? 2p

Põllumajandusmaa suure osatähtsusega juba muinasajast alates.

6. Millise voorestikuga on seotud Põltsamaast lõuna-edela suunda jääv ala, kus esineb rohkesti *saare* lõpulisi kohanimesid? 1p

Kolga-Jaani voorestik.

7. Millise geoloogilise ajastu kivimeid kaevandatakse Põltsamaa ümbruse karjäärides? 1p

Silur

8. Põltsamaa ümbruses on palju põllumaad, aga väga vähe kraavisid. Miks pole olnud vaja teha põllumaade kuivendamist? 2p

Karstunud aluspõhja tõttu sademetevesi imbub kiiresti maa sisse.

8. Põltsamaast lõunapool tegutses kuni 20. sajandi alguseni mitu klaasivabrikut. Millega oli seotud vabrikute paiknemine selles piirkonnast? 2p

Seal oli rohkesti metsa, sest klaasitehastes kasutati suurel hulgal küttematerjalina puitu.

9. Hilisel keskajal kujunes Põltsamaa Kesk-Eesti tuntud tööstuskeskuseks. Mis oli sel ajal tööstuse arengu peamine tegur Põltsamaal? 1p

Põltsamaa jõe hüdroenergia kasutamine.

10. Kuidas on Põltsamaa seotud Eesti sinimustvalge lipuga? 2p

Kunagise Põltsamaa kihelkonnakooli juhataja Gustav Beermann'i tütar Emile Beeramann õmbles Eesti Üliõpilaste Seltsile esimese rahvustoonides lipu, mis õnnistati Otepää kirikus.

11. Mida kujutab Põltsamaa uus logo? Lisa ka värvide selgitus. 2p

Märk tervikuna kujutab krooni. Huvitav tõik Põltsamaa ajaloost on kahtlemata lühike periood, mil Põltsamaa oli residentsiks Liivimaa kuningale Magnusele.

Logost võib veel välja lugeda roosi koos roheliste kroonlehtedega ning jõge. See pool logost räägib võluvast rohelisest väikelinnast, mille märksõnadeks on roosid, jõgi, sillad, pargid, kaunis haljastus.

Sinine toon logos on valitud sama, mis Eesti lipul. Sellega viitab logo Põltsamaa olulisele kohale Eesti ärkamisajal.

Väike viktoriin – Põltsamaa 7.-8. klass

1. Põltsamaa jõgi on külma veega, suvelgi suplemiseks jahedavõitu. Mis on selle põhjuseks?

1p

.....

2. Miks nimetati Põltsamaad Oberpahleniks?

2p

.....

.....

3. Millise Eesti muinasmaakonnaga on seotud Põltsamaa lähedane ala?

1p

.....

4. 1950–1962 oli Eesti haldusjaotuse üheks üksuseks Põltsamaa rajoon. Milliste praeguste maakondade osasid hõlmas Põltsamaa rajoon?

3p

.....

5. Miks on Põltsamaast lõuna poole jäävatel kohtadel sõna saar sisaldavad nimed nagu Loksusaare, Porissaare, Eestsaaare jt

2p

.....

6. Millised positiivsed pinnavormid on tooniandvad Põltsamaa ümbruses?

1p

.....

7. Põltsamaa ümbrus (näiteks Lustiveres, Sulustveres jm) esineb maa-aluseid tühimikke. Millega seda seletada?

1p

.....

8. Põltsamaa ümbruses on palju põllumaad, aga väga vähe kraavisid. Miks pole olnud vaja teha põllumaade kuivendamist?

2p

.....

9. Miks on Põltsamaa jõel oleva ühe saare nimi Saunasaar?

2p

.....

10. Põltsamaast lõunapool tegutses kuni 20. sajandi alguseni mitu klaasivabrikut. Millega oli seotud vabrikute paiknemine selles piirkonnast?

2p

.....

11. Mida kujutab Põltsamaa uus logo? Lisa ka värvide selgitus.

3p

.....

.....

.....

PÕLTSAMAA

Väike viktoriin – Põltsamaa 7.-8. klass

1. Põltsamaa jõgi on külma veega, suvelgi suplemiseks jahedavõitu. Mis on selle põhjuseks? 1p

Suur põhjaveelise toitumise osatähtsus.

2. Miks nimetati Põltsamaad Oberpahleniks? 2p

Tõlkes Ülem-Paala, nimi tuleb Paala jõe nimest, mida kasutati Navesti jõe nimena, kuid ekslikult seostati Põltsamaa jõega.

3. Millise Eesti muinasmaakonnaga on seotud Põltsamaa lähedane ala? 1p

Mõhu (veidi lääne suunas kaNurmekund).

4. 1950–1962 oli Eesti haldusjaotuse üheks üksuseks Põltsamaa rajoon. Milliste praeguste maakondade osasid hõlmas Põltsamaa rajoon? 3p

Jõgeva, Viljandi ja Järva maakonna osad.

5. Miks on Põltsamaast lõuna poole jäävatel kohtadel sõna saar sisaldavad nimed nagu Loksusaare, Porissaare, Eestsaares jt 2p

Saare nimelised kohanimed tähistavad sooga ümbritsetud mineraalmaasaari.

6. Millised positiivsed pinnavormid on tooniandvad Põltsamaa ümbruses? 1p

Voored ja voorelaadsed künnised.

7. Põltsamaa ümbrus (näiteks Lustiveres, Sulustveres jm) esineb maa-aluseid tühimikke. Millega seda seletada? 1p

Aluspõhjakiivimite karstumine.

8. Põltsamaa ümbruses on palju põllumaad, aga väga vähe kraavisid. Miks pole olnud vaja teha põllumaade kuivendamist? 2p

Karstunud aluspõhja tõttu sademetevesi imbub kiiresti maa sisse.

9. Miks on Põltsamaa jõel oleva ühe saare nimi Saunasaar? 2p

Saarele olla Katariina II jaoks saun ehitatud; see võib küll nii olla, sest Põltsamaal elas mõnda aega tema poeg Aleksei Bobrinski. Praegu on saarel Põltsamaa Jahimeeste Seltsi maja.

10. Põltsamaast lõunapool tegutses kuni 20. sajandi alguseni mitu klaasivabrikut. Millega oli seotud vabrikute paiknemine selles piirkonnast? 2p

Seal oli rohkesti metsa, sest klaasitehastes kasutati suurel hulgal küttematerjalina puitu.

11. Mida kujutab Põltsamaa uus logo? Lisa ka värvide selgitus. 3p

Märk tervikuna kujutab krooni. Huvitav tõik Põltsamaa ajaloost on kahtlemata lühike periood, mil Põltsamaa oli residentsiks Liivimaa kuningale Magnusele.

Logost võib veel välja lugeda roosi koos roheliste kroonlehtedega ning jõge. See pool logost räägib võluvast rohelisest väikelinnast, mille märksõnadeks on roosid, jõgi, sillad, pargid, kaunis haljastus.

Sinine toon logos on valitud sama, mis Eesti lipul. Sellega viitab logo Põltsamaa olulisele kohale Eesti ärkamisajal.

